

**Egy „fiatal” nyolcvanéves professzor
születésnapját ünnepeljük.
Sáringer Gyula akadémikus 80 éves**

Bürgés György

Pannon Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar,
Növényvédelmi Intézet, Keszthely
burges@georgikon.hu

Dr. Sáringer Gyula Magyarszerdahelyen (Zala megye) született 1928. december 2-án, ötödik generációs pedagógus családban. Elemi iskoláit Nagybjomban (Somogy megye) 1934-939, gimnáziumot Kaposváron az Állami Somssich Pál gimnáziumban 1939-1947 között végezte. Hat olyan tanára volt, akik a híres Eötvös Kollégium növendékei voltak. Hatodik gimnazista korában (16 évesen), mint leventét a nyilasok Németországba hurcolták, ahol a német légierőnél (Luftwaffe) szolgált, mint segédszolgálatos, majd 1945. május 11-én orosz hadifogságba esett, ahonnan egészségesen hazakerült.

Érettségét követően, 1947 szeptemberében az Agrártudományi Egyetem Budapesti Osztályára nyert felvételt. Mezőgazdasági mérnöki oklevelét 1951. június 27-én kapta meg Gödöllőn. A Szent István Egyetemen (Gödöllő) aranyoklevelét 2001. június 22-én vette át.

Házasságot 1956. augusztus 15-én kötött Kenyeres Mária növényvédelmi szaktechnikussal, aki 1989-ben vonult nyugdíjba. Három gyermekük született: Mária (1957), Magdolna (1958) és Tamás (1961). Hat unokájuk van.

Az egyetemen dr. Manninger Gusztáv Adolf rovartan professzor előadásainak hatására választotta a rovartan pályát. Manninger professzor közbenjárására, 1951. július 15-ével a budapesti Növényvédelmi Kutató Intézet, Prof. Dr. Szelényi Gusztáv vezette Állattani Osztályára került tiszteletdíjas kutatónak. Tudományos segédmunkatárnak 1952. január 1-én nevezték ki.

A mezőgazdasági tudományok kandidátusa fokozatot 1957. november 28-án történt nyilvános védésen nyerte el „A repcedarázs (*Athalia rosae* L. /=*colibri* Christ./, Hymenoptera: Tenthredinidae)” című értekezésével.

Tudományos kutatói tevékenységét a burgonyabogárral, dr. Jermy Tibor akadémikus témavezetése alatt kezdte meg. Később az olajos növények rovarkártevőinek kutatására kapott megbízást. Az 1960-as évektől kezdve, többek között az alma-, a szilva- és a kukoricamoly képezte kutatásainak tárgyát. Elsősorban a kártevők nyugalmi állapotaival (dormancia, dormancy) foglalkozott kísérletes rovarökológiai módszerekkel. Húsz nagy gazdasági jelentőségű kártevőnél állapította meg a nyugalmi állapotot befolyásoló abiotikus és biotikus tényezők hatását. Főleg a hőmérséklet, a fotoperiódus és a tápnövény szerepét tanulmányozta a rovarok különböző típusú nyugalmi állapotaira. Kísérleti munkáit a budapesti Intézet kitűnően felszerelt keszthelyi Laboratóriumában végezte. A kísérletes rovarökológiai munkája mellett a kabócák

(Homoptera: Auchenorrhyncha) taxonómiájával is foglalkozott. Több új fajt írt le a tudomány számára, és többet a magyar faunára nézve. Több mint 40 ezer példányt számláló kabóca gyűjteményét dr. Kaszab Zoltán akadémikus, a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának egykori főigazgatója védetté nyilvánította. 2007-ben gyűjteményét a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum Természettudományi részlegének adományozta. A kísérletes rovarökológia, mint új tudományterület hazai meghonosítása, többek között nevéhez fűződik.

Az 1964-65-ös évet Franciaországban töltötte a Francia Mezőgazdasági Kutató Központ (Institut National de la Recherche Agronomique, Versailles) ösztöndíjával. Franciaországi kutatóhelyei: Paris, Versailles, Toulouse és Antibes voltak. Leghosszabb időt, 8 hónapot Toulouse-ban dolgozott, az ottani Tudományegyetem Biológiai Intézetében.

A mezőgazdasági tudományok doktora (ma MTA doktora) fokozatot (ma címet), 1973. május 23-án szerezte meg „A rovarok nyugalmi állapotainak jelentősége a növényvédelmi rovarokban. Kísérletes rovarökológiai tanulmány” című értekezésével.

A keszthelyi Laboratórium megszűnte után, 1978. január 1-vel az Agrártudományi Egyetem (Keszthely) Növényvédelmi Intézetébe helyezték tudományos tanácsadónak. Egyetemi tanári és egyben egyetemi rektori kinevezést 65 éves korában, 1993. július 1-én kapott. A Pannon Agrártudományi Egyetem rektori tisztségét 1993. július 1-től 1996. június 30-ig töltötte be.

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya 1990. május 21-én levelező, 1995. május 9-én rendes tagjává választotta. A Szent István Tudományos Akadémiának 2000-óta választott tagja.

Eddigi tudományos pályafutása alatt magyar nyelven 229, angol nyelven 117, német nyelven 9, orosz nyelven 1, szerb nyelven 1 dolgozata jelent meg. Öt könyvet és 28 könyvfejezetet, továbbá 9 egyetemi jegyzetet illetve jegyzetfejezetet írt. A hazai szakirodalomban munkáira 1297, a külföldiben eddig 773 független hivatkozást ismer.

A következő idegen nyelvű szaklapok szerkesztőbizottságának volt és jelenleg is tagja: *Journal of Applied Entomology* (Berlin) (1979-2006); *Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica* (Budapest) (1986-); *Georgikon for Agriculture* (Keszthely) (1986-); *Archives of Phytopathology and Plant Protection* (Berlin) (1997-).

Fontosabb tisztségei és tagsága: A Magyar Rovartani Társaság elnöke (1978-1984, a Társaság Választmányának örökös tagja 1984-től);

az MBT Ökológiai Szakosztálya vezetőségi tagja (1985-1993); az MTA Zoológiai Bizottság tagja (1985-1990); az MTA Elnökségi Interdiszciplináris Problémabizottság tagja (1982-1985); a MAE Növényvédelmi Bizottság elnöke (1990-1996); az MTA Veszprémi Területi Bizottság (VEAB) alelnöke (1996-2002); az MTA Növényvédelmi Bizottság elnöke (1990-1996); az OTKA Agrár III. zsűri elnöke (1995-1998); a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete (1998-tag); a Societas Scientiarum Savariensis tiszteletbeli tagja (2004-től); a Pannon Egyetem (Veszprém) Doktori és Habilitációs Tanácsának tagja (2003-).

Külföldi tagságai: Cultural Entomologists (Natural History Museum of Los Angeles County (1980-tag); Hungarian National Committee for the International Union of Biological Sciences (IUBS, Paris) (1981-tag); National Geographic Society (Washington, USA, 1989-1995 tag); Professors World Peace Academy (PWPA, New York) (1993-tag); The British Ecological Society (London, UK) tagja (1993-2007).

Jelentősebb hazai kitüntetései: Magyar Rovartani Társaság Frivaldszky-emlékérem bronz (1962); arany (1985); MAE Horváth Géza-emlékérem (1985); Zala Megye Tanácsa Alkotói Díja (1990); MBT Herman Ottó-díj (1994); Lovassy Sándor-emlékérem (1995); Szelényi Gusztáv-emlékérem (1995); Szent-Györgyi Albert-Díj (1995); Keszthely Városért Emlékérem (1996); Széchenyi-Díj (1998); OTKA Ipolyi Arnold-díj (2001); Helikon Öröksége Díj (2002); MTA-VEAB ezüst emlékérem (2003); MVM 50 év a Magyar Mezőgazdaság Szolgálatában arany emlékérem (2004); Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje (2005); Nagybjom Város Díszpolgára (2006). A Pannon Egyetemen (Veszprém) 2008. november 6-án „honoris causa” díszdoktorrá avatták.

Külföldi kitüntetései: Suez Canal University (Egypt) emlékére (1994).

Két egyiptomi és egy lengyel, valamint 13 magyar aspiránsnak illetve doktoranduszának (PhD) volt témavezetője.

Csaknem minden európai országban, továbbá az USA-ban, Kanadában, Egyiptomban, Izraelben, Japánban, Vietnámban és Kínában járt több alkalommal hosszabb-rövidebb tanulmányúton ill. kongresszuson (utóbbin, mint előadó).

Vendégelőadó volt az Egyiptomi Al-Azhar Egyetemen (Kairó) és az USA-beli Virginia-i Egyetemen (Blacksburg).

Több mint száz külföldi és hazai kongresszuson és konferencián tartott előadást. Számos hazai és külföldi konferencián szekcielnöki funkciót töltött be.

Hetven évesen, 1998. december 2-án, mint egyetemi tanár ment nyugdíjba.

2002. július 1-től mint professor emeritus dolgozik a Pannon Egyetem Georgikon Kar Növényvédelmi Intézetében, Keszthelyen. Ma is aktívan, korát meghazudtolóan vesz részt a Tanszék munkájában. Az oktatás mellett sokat foglalkozik a PhD hallgatókkal, kutatási témáikkal, akik mindenkor boldogan fogadják jó ötleteit és az évtizedek során szerzett bölcs tapasztalatait.

Professzor Úr széles körben ismert emberségéről, kivételes empátia képességéről. Mondhatom mindezt közel négy évtizedes munkatársi kapcsolatunk alapján. Munkáját mindenkor a hit, a remény, a szeretet által vezérelve végzi. Kiegyensúlyozott életmódjával nyugodt munkahelyi légkört tud teremteni. Példaképpen szolgálhat diákok és oktató kollégák előtt azáltal is, hogy tudományos tevékenységét nagy elszántsággal, szerénységgel, szorgalommal, tehetséggel, valódi értékrendet teremtve végzi.

Tevékenységének eredményeiből bőségesen meríthetnek mindazok, akik az oktatás és a kutatás, valamint a növényvédelem területén dolgoznak.

Kedves Gyuszi Bátyánk! Kollégáid, tanítványaid, és a növényvédős-társadalom valamennyi tagja szívből gratulál nyolcvanadik születésnapod alkalmából. További munkádhoz kívánunk sok sikert, erőt és egészséget, valamint Családod körében sok örömet és boldogságot.

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztályának Gyepgazdálkodási Bizottsága a 2008. november 21-i bizottsági ülésén személyesen köszöntötte Sáringer Gyula Akadémikus Urat.

A Közlemények megjelenése alatt érkezett a szomorú hír, hogy Akadémikus Úr 2009. február 17-én váratlanul elhunyt. A Gyepgazdálkodási Bizottság 2009. február 27-én egy perces néma főhajtással tisztelgett az Akadémikus Úr emléke előtt. A Bizottság és az ország szakmai-tudományos közvéleménye úgy őrzi meg Sáringer Gyula professzor, akadémikus emlékét, mint aki szakmánk és tudományunk igaz barátja, önzetlen segítője volt.

Dr. Nagy Géza
a Gyepgazdálkodási Bizottság elnöke